

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, Katedra anglického jazyka a literatury

Posudek diplomové práce

Autor: Hana Sokolová

Název: The Pronunciation of Czech Teachers of English

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Kristýna Poesová

Oponent: PhDr. Klára Matuchová

Autorka ve své práci zkoumá schopnost českých učitelů anglického jazyka správně umístit slovní přízvuk ve dvou a víceslabičných slovech a s tím související téma samohláskové redukce. Hlavní motivací zabývat se tímto suprasegmentálním jevem, který do značné míry přispívá k tzv. Czenglish, bylo autorčino rozhořčení nad nesprávným „přízvukováním“, kterého si opakovaně všimala ve svém okolí, včetně některých svých kolegů, budoucích učitelů anglického jazyka.

V teoretické části je slovní přízvuk popsán z hlediska fonetického a fonologického, součástí této kapitoly je i stručná analýza rozdílů fungování slovního přízvuku a rytmu v anglickém a českém jazyce. V praktické části diplomantka ověřuje dvě hypotézy zformulované v úvodní části práce. Zprvė předpokládá, že výskyt chyb v umístěování přízvuku bude zapříčiněn negativním vlivem mateřského jazyka (v češtině je přízvuk na 1. slabice oproti angličtině, kde přízvuk může být nesen jakoukoliv slabikou). Zadruhé by ráda zjistila, zda učitelé s TEFL vzděláním univerzitního typu a učitelé z prestižních škol budou lépe vyslovovat v rámci vymezené oblasti. Rozdělení škol dle prestiže považují za nešťastné, obzvlášt', chybí-li vysvětlení autorčina chápání tohoto termínu (kam by autorka zařadila respondenty, kteří působí na jazykových školách?)

Důkladná analýza získaných nahrávek představuje nejcennější část předkládané práce a dokazuje autorčinu schopnost vytěžit z dostupných dat maximum. Autorka se nespokojí s pouhým konstatováním, že chyby jsou způsobeny negativním transferem z mateřského jazyka, uvádí i další možné důvody odchýlení se od standardní výslovnosti (viz. analýza slov s nejčastějším výskytem chyb str. 32 – 37). Výsledky dále potvrzují neochotu českých mluvčů redukovat samohlásky v nepřízvučných slabikách, způsobenou jednak vlivem češtiny, ale částečně také neznalostí souvislosti mezi přízvukem a samohláskovou redukcí (přízvučná slabika více vynikne, mimo jiné, díky samohláskové redukcii v předchozí slabice). Zajímavé je zjištění, že učitelé, kteří pobývali delší dobu v anglicky mluvící zemi nebo vystudovali TEFL na univerzitě, chybovali méně než ostatní respondenti. Tento i další závěry týkající se druhé hypotézy je nutné interpretovat opatrně, jelikož zkoumaný vzorek obsahoval pouze třináct respondentů.

V třetí části autorka reaguje na zjištění získaná v předešlém výzkumu a představuje rozmanité metody výuky slovního přízvuku a samohláskové redukce od předních odborníků na výuku anglické výslovnosti. Autorka by mohla více polemizovat s radikálním názorem Jennifer Jenkins (str. 53), která považuje slovní přízvuk za nedůležitý pro interakci mezi nerodilými mluvčími a pokusit se tento pohled dát do souvislosti se situací v České republice.

Mezi drobnější výhrady bych zařadila autorčinu rezignaci na konsistentní používání transkripčních symbolů IPA a dvě transkripční chyby v příloze (tabulka č. 17 slova *Japanese*, *tobacco*). Slova *command*, *prepare*, *refuse*, *relax*, *select* bych označila jako dvouslabičná slovesa s přízvukem na druhé slabice spíše než jako slova s nepřízvučnou předponou (jedná se o vzdálený proces prefixace v latině).

Práci doporučuji k obhajobě a předběžně navrhuji známku výbornou až velmi dobrou.

V Praze dne 29.5. 2009